

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה
2020-2021

תואר: MA
ד"ר גליה פלוטקין עמרמי
סמסטר א'
יום ד', 12-14
דוא"ל: plotking@bgu.ac.il

כיצד "נולדות" הגדרות דיאגנוסטיות וחברתיות חדשות ומסומנת חריגות מהנורמה? מהי משמעותן של קטגוריות אלה במרחב החינוכי? כיצד הן מעצבות את סיפורי החיים של הנושאים אותן וקרוביהם? הקורס המוצע מבקש להתמודד עם השאלות האלה על ידי בחינת גורמים תרבותיים, היסטוריים ופוליטיים אשר השפיעו על הופעתן של קטגוריות שונות, כגון, הפרעת קשב וריכוז, לקויי למידה, אנורקסיה, הומוסקסואליות. בהתבסס על ניתוח ראיונות עומק עם האנשים המוגדרים באמצעות קטגוריות שונות, נחקור את השפעתן של ההגדרות על זהותם של האנשים ונבחן את הקשרים בין החוויה האישית, השיחים המקצועיים (פסיכולוגיפסיכיאטרי), תפיסות והנחות תרבותיות אודות העצמי, נורמה ופתולוגיה, רווחה נפשית, רוע, זהות מינית ומגדרית, יופי.

הדרישות והרכב הציון בקורס

1. קריאה שוטפת של חומרי הקורס וכתובת תגובה לשלושה מאמרים בשה"כ במהלך הקורס - 15% (מטלה אינדיבידואלית).
ניתן לכתוב תגובה למאמרים מתוך המאמרים המסומנים באפור. (הנחיות לכתובת התגובה יינתנו בשיעור).
2. ביצוע ראיונות עומק עם האנשים המוגדרים באמצעות הקטגוריות הנלמדות, ניתוח הראיונות לאור המושגים התיאורטיים והצגתם בכיתה - 20% (ניתן לבצע בזוגות/שלושות)
3. כתיבת עבודה מסכמת על בסיס ראיונות שבוצעו - 65% (ניתן להגיש בזוגות/שלושות)

עצות וכללים ללמידה בזום:

הפעילו בבקשה מצלמות. הדבר נחוץ כדי לייצר תחושה טובה של כל המשתתפות/ים בקורס. השתדלו לקחת חלק בדיונים בשיעור. אם תרצו לדבר הרימו יד באמצעות הפקודה raise hand. תשתיקו מיקרופונים כשאתם לא מדברים. אפשר לכתוב הודעות בציט במהלך השיעור.

רשימה ביבליוגרפית לפי נושאי הקורס:

1. הקטגוריזציה של אנשים ומדיקליזציה של הנפש

Conrad, P. (2007) Medicalization: Context, Characteristics, and Changes in *The Medicalization of Society: On Transformation of Human Conditions into Treatable Disorders*. pp. 3-23. Baltimore: The Johns Hopkins University Press

האם זה אמיתי? הבניה חברתית של קטגוריות

Hacking, J. (1995). Is It real? in *Rewriting the Soul: Multiple Personality and the Science of Memory*, pp.8-21, Princeton University Press.

Brumberg, J.J. (2000). *Fasting Girls: The Emergence of Anorexia Nervosa as a Modern Disease*. Introduction (pp. 1-8)

הולדתן של הקטגוריות: מבט היסטורי

Kosut, M. (2006) Mad Artists and Tattooed Perverts: Deviant Discourse and the Social Construction of Cultural Categories. *Deviant Behavior*, 27 (1), 73-95

Conrad, P. & Schneider, W. (Eds.) (1985). Medical Model of Madness: The Emergence of Mental Illness. In *Deviance and Medicalization: From Badness to Sickness*. Pp. 38-72. Philadelphia: Temple University press.

*ברונר, ז'. (2003). הלם אנגלי: תאונות רכבת, מומחים רפואיים ודיני נזיקין בבריטניה של שלהי המאה ה-19. מתוך *טכנולוגיות של צדק: משפט, מדע וחברה* (בעריכת שי לביא), עמ' 89-122. הוצאת רמות.

קטגוריות פסיכיאטריות, מעמד חברתי ותרבויות פוליטיות: אוטיזם ולקוי למידה כמקרי בוחן

Eyal, G., Hart, B., Onculer, E., Oren, N, and N. Rossi, (Eds), (2010). The Puzzle of Variation in Autism Rates. In *The Autism Matrix: The Social Origins of the Autism Epidemic*. (pp. 41-75), Cambridge: Polity Press.

Katchergin, O. (2012). Between Negative Stigma (Cultural Deprivation) and Positive Stigma (Learning Disability): The Historical Development of Two Special Education Tracks. *Culture, Medicine & Psychiatry*. (36): 879-711

קטגוריות פסיכיאטריות ונרטיבים תרבותיים: המקרה של אנורקסיה

גולדין, סיגל (2002). אנורקסיה בישראל או "אנורקסיה ישראלית"? כמה הערות על "תסמונת תלוית תרבות" בהקשר גלוקלי. *סוציולוגיה ישראלית*, ד(1), עמ' 105-141.

Brumberg, J. Joan. From Psychiatric Syndrome to "Communicable" disease: The case of Anorexia Nervosa, pp. 134-154

מדיקליזציה, דה-מדיקליזציה, רה-מדיקליזציה

Conrad, P. (2007). Continuity: Homosexuality and the Potential for Remedicalization in *The Medicalization of Society: On Transformation of Human Conditions into Treatable Disorders*. pp. 97-117. Baltimore: The Johns Hopkins University Press

על נורמאליות ומעבר לה: הגדרות, זהויות וסטיגמה

זיו, נ., מור, ש. איכגרין, א. (2016) "מבוא: לימודי המוגבלויות בעברית – שדה אקדמי בהתהוות"
, מתוך מור, ש, זיו, נ., קנטר אץ, איכגרין, א, מזרחי, נ. (2016). *למודי מוגבלות מקראה*.
ירושלים: מכון ון ליר. עמ' 11-24

*Conrad, P. & Schneider, J. (1992). Homosexuality: From Sin to Sickness to Life-style in *Deviance and Medicalization: From Badness to Sickness*, pp. 181-214. Temple University Press

התרחבות הקטגוריה: המקרה של הפרעת קשב

Conrad, P. (2007) Expansion: From Hyperactive Children to Adult ADHD. In *The Medicalization of Society: On Transformation of Human Conditions into Treatable Disorders*. pp. 46-70. Baltimore: The Johns Hopkins University Press

להיות מוגדרות מחוץ לגבולות הנורמה: כיצד הגדרות משפיעות על אנשים?

Watson, N. (2002). Well, I Know this is Going to Sound Very Strange to You, but I Don't See Myself as a Disabled Person. *Identity and disability*, 17(5): 509-527.

*Tsou, Jonathan Y. (2007). Hacking on the looping effects of psychiatric classifications: what is an interactive and indifferent kind?. *International Studies in the Philosophy of Science* 21.3: 329-344.

סטיגמה, חוויה וזהות

גופמן, א. (1983). סטיגמה. הוצאת רשפים.

Yang, L. Hsin, et al. (2007). Culture and stigma: adding moral experience to stigma theory. *Social science & medicine* 64 (7): 1524-1535.

ספקטור-מרזל, ג. (2008) הסיפור של זהות או הזהות של הסיפור. שבילי המחקר, 15 : 18-26

סטיגמה והורות

Francis, A. (2012). Stigma in an era of medicalization and anxious parenting: how proximity and culpability shape middle-class parents' experiences of disgrace. *Sociology of Health & Illness*, 34, 927-942

Malacrida, C. (2013) Mothers talk about the early years. In *Cold Comfort: Mothers, Professionals, and Attention Deficit (Hyperactivity) Disorder*. University of Toronto Press.

*Malacrida, C. (2013) Resistance, risk and the Chimera of Choice. In *Cold Comfort. Mothers, Professionals, and Attention Deficit (Hyperactivity) Disorder*. University of Toronto Press.

הפרעה נפשית וקריירה מוסרית

Aneshensel, C. S (2013). Mental illness as a Career: Sociological Perspectives. In *Handbook of the Sociology and Social Research*. C.S. Aneshensel et al. (eds.), pp. 603-620.

Fleischmann, A. (2005). The hero's story and autism: Grounded theory study of websites for parents of children with autism. *Autism* 9 (3): 299-316

ראיון נרטיבי

ספקטור-מרזל, 2012. הסיפור אינו כל הסיפור : תעודת זהות הנרטיבית. *מגמות*, מח (2) : 227-150.
ספקטור מרזל. מנגנוני ברירה בטענה של זהות סיפורת : מודל פרשנות נרטיבים.

ניתוח ראיונות – מקרי בוחן (קריאה מומלצת)

Gooldin, S. (2008). Being anorexic. *Medical anthropology quarterly*, 22(3), 274-296.

Holt, M. & Griffin, C. (2003). Being gay, Being straight and being yourself: Local and global reflections on identity, authenticity and the lesbian and gay scene. *European Journal of Cultural Studies*, 6 (3): 404-425.

Fleischmann, A. (2005). The hero's story and autism: Grounded theory study of websites for parents of children with autism. *Autism* 9 (3): 299-316

Hallerod, S.L. H at al. (2015) Experienced consequences of being diagnosed with ADHD as an adult – a qualitative study. *BMC Psychiatry*

Heidi M. Levitt & Maria R. Ippolito, (2014). Being Transgender: The Experience of Transgender Identity Development. *Journal of Homosexuality* (61)